

familie Wittenberg
Padlandsweg 1
9755TH Onnen
06 29176236
j-wittenberg@hetnet.nl

Aan College van burgemeester en wethouders van Groningen t.a.v.

- burgemeester de heer K. Schuiling
- gemeentesecretaris mevrouw C. Bronda
- wethouder energietransitie de heer P. Broeksma
- wethouder Ruimtelijk Ontwikkeling de heer P. van der Schaaf
- wethouder Gebiedsgericht werken en democratische vernieuwing, de heer P. de Rook
- gemeentelijk vertegenwoordiger in het Overlegorgaan Nationaal Park Drentsche Aa wethouder mevrouw Inge Jongman

Onnen, 21-1-2021

Verzoek intrekking hoofdstuk 3 'Beleidskader Zonneparken in gemeente Groningen'

Geacht College,

Wij verzoeken u het ontwerp 'Beleidskader zonneparken in gemeente Groningen' Hoofdstuk 3 en de aanwijzing van de Vork als zoekgebied voor een zonnepark in te trekken om de volgende redenen:

1. Energieopwekking in zonneparken werkt als een communicerend vat met energieopwekking op daken. Het is beleidsmatig en maatschappelijk onjuist om beleid voor zonneparken vast te stellen als niet tegelijkertijd beleid (of actieplan) voor 'zon op daken' is vastgesteld. Het is algemeen geaccepteerd dat zon op daken de voorkeur heeft. De inzet van uw college voor zon op daken is echter aan twijfel onderhevig. Nergens blijkt wat uw inzet is om zon op daken te stimuleren. In tegendeel, de Coöperatie Duurzaam Glimmen heeft onderzoek gedaan naar de benutting van daken in Glimmen. Bij de gebouwen van manege de Bongerd, het Waterbedrijf in Glimmen, De Groenberg en Quintusschool was het antwoord steeds *"dakeigenaar wil niet meewerken"* (<https://www.zonneweideglimmen.nl/>). Opmerkelijk, omdat de laatste drie instellingen geheel of gedeeltelijk eigendom zijn van de gemeente.

Conclusie: er is onvoldoende inspanning geleverd voor zon op daken.

2. Volgens het beleidskader blz. 23-24 is er 150 MWp vergund en resteert 350 MWp in veldopstelling. In Meerstad -Noord en Westpoort-Noord samen kan 300 MWp worden geplaatst. De resterende 50 MWp van de opgave wil het college in 'kleine' parken in het landschap plaatsen.
Blz. 30: *"De aannahme is redelijk dat over 10 jaar een kwart minder ruimte nodig kan zijn ten opzichte van nu."* Dat betekent dat op de ruimte voor 300 MWp over enkele jaren 375 MWp kan worden geplaatst, ruim meer dan de opgave van de routekaart. De 50MWp in het landschap is dus niet nodig.

Conclusie: door de stijgende opbrengst van zonnepanelen is het niet nodig om 50 ha verspreid over het landschap voor kleine parken aan te wijzen.

3. Op de kaart van het beleidskader zijn groene vlekken aangegeven waar zogenaamd ‘kleine’ parken kunnen worden ontwikkeld. Er zijn 8 vlekken aangewezen in het landelijk gebied van Haren en 4 vlekken in of aansluitend op het stedelijk gebied van Groningen. Ligging en omvang van deze 4 vlekken zijn aangegeven in bijlage 1.
- De vloeivelden ten zuiden A7 (40 ha), omgeving Noordzeeweg (33 ha), Stainkoeln (9 ha) en Zenike (15 ha) kunnen samen bijna 100 ha aan zonneparken bergen. Opvallend aan deze locaties is dat er geen direct omwonenden zijn, dat er geen of weinig natuur-, landschappelijke of cultuurhistorische waarden zijn. Ze vallen dan ook in een heel andere categorie dan de aangewezen vlekken in het landelijk gebied van Haren. Toch zijn hierop dezelfde voorwaarden van Hoofdstuk 3 paragraaf 3.3 van toepassing, zoals maximaal 10 ha, *‘per definitie een lokaal initiatief’* (blz. 22). Dit slaat natuurlijk nergens op bij een zonnepark op de Stainkoeln of de vloeivelden.

Conclusie: De aangewezen groene vlekken in of aansluitend op het stedelijk gebied van Groningen voorzien ruim in de behoefte van 50 ha kleine parken. Deze gebieden moeten in een aparte categorie worden ingedeeld en hiervoor kunnen andere voorwaarden gelden.

4. Inhoud en procedure van het beleidskader zijn in strijd met het besluit van de gemeenteraad van 25 september 2019, waarin staat:
- “In de vervolgfase (fase II) wordt per deelgebied in een interactief proces met alle betrokkenen, incl. de raad en de inwoners, de opgave uitgewerkt tot een kader voor vergunningverlening. Doel is dat per deelgebied duidelijk wordt hoe participatie en lokaal eigendom van zonneparken concreet wordt vormgegeven.”*
- De inwoners zijn echter niet gehoord. Zij hadden graag van gedachten gewisseld over de energietransitie in het landelijk gebied en het creëren van het noodzakelijke draagvlak. Er is helemaal geen *interactief proces* geweest. Het beleidskader is een dictaat omdat 9 locaties in het landelijk gebied van Haren worden aangewezen zonder dat een integrale afweging heeft plaatsgevonden en zonder participatie.

Conclusie: het beleidskader is in strijd met het besluit van de gemeenteraad 25-9-2019.

5. Het beleidskader is in strijd met de inhoud en geest van uw raadsbrief ‘Tussenstand actualisering omgevingsvisie’ van 03-06-2020. Daarin staat:
- a. blz. 2: *“De diversiteit van deze gebieden (Haren en ten Boer), samen gevoegd met de maatschappelijke ontwikkelingen op o.a. het gebied van duurzaamheid en energie, vraagt dan ook om maatwerk en een integrale benadering.* (onderstreping Wittenberg)
- Veel van de in het landschap aanwezige kwaliteiten bieden kansen voor de hele gemeente Groningen.”*
- Het beleidskader is geen maatwerk en ‘veel van de in het landschap aanwezige kwaliteiten’ worden vernietigd door de aanleg van zonneparken op de aangewezen locaties. Het beleidskader is een bij uitstek sectorale benadering.
- b. blz. 6: *“In de gebieden Ten Boer en Haren is bijzonder cultuurhistorisch en archeologisch erfgoed te vinden. In Ten Boer hebben we bijvoorbeeld de wierden met haar (voormalige) kloosters en kerken. Het vanuit cultuurhistorisch en landschappelijk perspectief gezien zeer waardevolle gebied van Nationaal Park Drentsche Aa en het stroomgebied van de Drentsche Aa liggen deels in het zuidelijke deel van onze gemeente. De diverse gebruiksfuncties (natuur, landbouw, recreatie) ontwikkelen zich in onderlinge samenhang en in overeenstemming met de structuur van het gebied. Dit maakt het mogelijk om water, landbouw, natuur, recreatie en cultuurhistorie meer integraal te benaderen”.* (onderstreping Wittenberg).
- Het Nationaal Park Drentsche Aa wordt niet eens genoemd in het beleidskader, laat staan dat garanties worden geboden dat de daarin te beschermen waarden worden

gerespecteerd. Als de diverse gebruiksfuncties in onderlinge samenhang worden ontwikkeld horen daar zeker ook de ruimteclaims voor zonne-energie bij. Er is van een integrale benadering (blz. 6 raadsbrief) in het geheel geen sprake.

De formulering *“Het gebied De Vork reserveren we als reserve-optie, indien uit de evaluatie in 2023 blijkt er onvoldoende ruimte in deze zoekgebieden is”* (blz. 23 beleidskader) maakt duidelijk dat het gebied al is aangewezen omdat nu al wel vaststaat dat er onvoldoende ruimte is in de zoekgebieden. Het college ondermijnt op deze wijze het nodige draagvlak voor de energietransitie.

- c. blz. 7 raadsbrief: *“Zoals in de Next City aangegeven houden we de groene ruimte om de stad open, dus ook de tussengebieden tussen de stad en de gebieden Haren en Ten Boer. Dit doen we om de kwaliteit van het landschap en het kleinschalige karakter van de dorpen te behouden en zo mogelijk te versterken”*. Met een zonnepark van mogelijk 80 ha wordt de groene ruimte niet open gehouden.
- d. blz. 7: *“Voor het wonen in de dorpen geldt dat we ruimte willen bieden aan goede initiatieven, passend bij de vraag, de schaalgrootte en de uitstraling van het dorp”*.

Schaalgrootte en uitstraling van de dorpen laten zonneparken tot 10 ha. niet toe. Zelfs een zonnepark van 1 ha. kan het landschap en het aanzien van de dorpen al grondig verpesten. Bovendien liggen de voorgestelde locaties vrij in het landschap.

Conclusie: het beleidskader is in strijd met de raadsbrief over de Omgevingsvisie 3-6-2020.

- 6. Door in de Vork een grootschalig zonnepark te bouwen wordt de ‘Groene long’ tussen Groningen en Haren *niet* open gehouden. Het aanwijzen van de Vork als zoekgebied voor een grootschalig zonnepark is daarom in strijd met:
 - De Bestuursovereenkomst herindeling Groningen-Ten Boer-Haren december 2018
 - The Next City
 - Coalitieakkoord 2019-2022

Bestuursovereenkomst herindeling Groningen-Ten Boer-Haren december 2018:

Punt 1. *“Het groene karakter en bijbehorende natuurwaarden in het gebied van, en tussen de drie gemeenten. De nieuwe gemeente wil de ruimtelijke kwaliteit en het open, groene, onbebouwde karakter van het landelijk gebied behouden. Daarvoor worden in de omgevingsvisie voor deze gebieden waarborgen gecreëerd. Het huidige beleid van Ten Boer, Haren en Groningen wordt daarom voortgezet.In het overgangsgebied tussen Groningen en de dorpen van Haren en Ten Boer wordt tenminste tot 2040 niet gebouwd. Dit geldt ook voor de groene long tussen Groningen en Haren.”*

Het is onbegrijpelijk en onaanvaardbaar dat punt 1 uit de Bestuursovereenkomst zo maar aan de kant zou worden geschoven voor een zonnepark. Met een zonnepark in de Vork wordt de ruimtelijke kwaliteit en het open, groene, onbebouwde karakter van de groene long tussen Groningen en Haren vernietigd.

The Next City blz. 29:

“We houden het groene gebied tussen Groningen en Ten Boer en tussen Groningen en Haren open. In overeenstemming met de ‘Bestuursovereenkomst herindeling Groningen-Ten Boer-Haren’ staan we hier in elk geval tot 2040 geen nieuwbouw toe.”

Coalitieakkoord 2019-2022 blz. 6:

“Het landelijke gebied blijft open, inclusief de groene gebieden tussen Groningen, Haren en Ten Boer.”

Een zonnepark is een industriële functie waardoor de ruimtelijke kwaliteit en het open, groene, onbebouwde karakter van het landelijk gebied *niet* behouden blijft. Naast het industriële

aanzien, wordt ook het agrarische gebruik beëindigd en keert niet meer terug. Zie de zienswijze van Vee fokbedrijf Hoving d.d. 6 januari 2021): *“Deze aanwijzing legt een onaanvaardbare beperking op de bedrijfsvoering van ons bedrijf. De gronden in de Vork zijn van cruciaal belang voor het toekomstperspectief voor de landbouw in dit gebied en in het bijzonder voor ons bedrijf. Als de landbouw in het gebied tussen Haren en Groningen verdwijnt, zal ook de economische drager onder het behoud en beheer van natuur en landschap in Haren-Noord verdwijnen.*

De familie Hoving *“wil het bedrijf heel graag voortzetten op deze unieke locatie. Te meer omdat wij een belangrijke bijdrage leveren aan de omgeving in de vorm van educatie, het open gebied, produceren en verkopen voor de lokale bevolking, deelname aan de kringloopwijzer, houtwallen en hagen onderhouden, enz. is het zeker wenselijk om een rendabel/florerend landbouwbedrijf in de gebied te behouden! De gemeente Groningen heeft voor ogen dat ze juist dit soort bedrijven wenst, maar nu worden wij hier genadeloos voor afgestraft! “*

Ook doet een zonnepark in de Vork grote afbreuk aan het net gerealiseerde natuur-en wandelpark in de vork.

Conclusie: Een grootschalig zonnepark is de Vork is in flagrante strijd met de Bestuursovereenkomst 2018, The Next City en het Coalitieakkoord 2019-2022. Voortzetting van het bedrijf van Hoving wordt onzeker. Het landschap verrommelt als het bedrijf zou verdwijnen.

7. Het beleidskader is in strijd met het beleid van het Nationaal park Drentsche Aa. Sinds de samenvoeging met Haren mag de gemeente Groningen er trots op zijn dat het Groningse deel van het Nationaal park Drentsche Aa op haar grondgebied ligt. Het gemeentebestuur moet zich rekenschap geven van de verplichtingen die de instandhouding en ontwikkeling van de waarden waarvoor het Nationaal Park is opgericht met zich meebrengen. Het is zondermeer een ernstige omissie dat het Nationaal Park en de waarden waarvoor het park is opgericht, niet eens genoemd worden. Het Overlegorgaan van het Nationaal Park wijst de aanwijzing van locaties voor zonneparken binnen de begrenzing van het Nationaal Park af (zie de zienswijze d.d.21-12-2020). Het nationaal Park wil een bijdrage aan de energietransitie leveren onder meer door te starten met een driejarig project ‘Energietransitie en participatie in het Drentsche Aa-gebied’: *In dit plan werken we aan een breed gedragen gebiedsplan voor de energietransitie dat recht doet aan de kernkwaliteiten van het Nationaal Park De Drentsche Aa.*

Conclusie: De betekenis van het Nationaal Park Drentsche Aa en de waarden waarvoor het park is opgericht moeten in acht worden genomen. Zonneparken passen niet in het Nationaal Park Drentsche Aa.

8. Het beleidskader is in strijd met de instandhoudingsverplichting die de gemeente heeft voor het [Unesco Global Geopark de Hondsrug](#). Dit park is het enige Global Geopark in Nederland. Deze bijzondere status brengt de verplichting voor lokale overheden met zich mee om de cultureel historische en landschappelijke waarden van het gebied te behouden. Zonneparken op de aangewezen locaties zijn een ernstige aantasting van deze waarden en brengen de status van werelderfgoed in gevaar. Het is een ernstige omissie dat ook het Global Geopark en de waarden waarvoor het park is opgericht niet eens worden genoemd.

Conclusie: De betekenis van het ‘Unesco Global Geopark de Hondsrug’ en de waarden waarvoor het Geopark is opgericht scheppen verplichtingen die zich niet verdragen met zonneparken.

9. Het beleidskader is in strijd met het beleid vastgesteld door de gemeenteraad van Haren 2017. De verantwoordelijke wethouder beweert in de media dat *“Het beleidskader niets anders is dan voortzetting van Harens beleid.”*

In de Beleidsnotitie Zonne-energie in de gemeente Haren, 6 november 2017 staat: *“de gemeente (Haren) kiest ervoor om het buitengebied in principe uit te sluiten voor de ontwikkeling van zonneparken; dit geldt voor alle gebieden. Alleen bij hoge uitzondering kunnen zonneparken worden toegelaten.”*

Bij hoge uitzondering is iets anders dan op 8 locaties zonneparken tot 10 ha toestaan boven op de 2 reeds vergunde parken.

Conclusie: De onjuiste misleidende? opmerkingen van de verantwoordelijke wethouder ondergraven het draagvlak voor de energietransitie.

10. Verantwoordelijke wethouder doet de waarheid geweld aan en duikt weg voor politieke verantwoordelijkheid als hij in de media beweert: *“We hebben op advies van onze landschapsarchitect slechts willen aangeven op welke plekken we particuliere initiatieven zouden willen toestaan.”*

- a. Dat is gewoon niet waar. Het landschapsarchitectenbureau HNS heeft in haar rapport “Verkenning zonneparken in het landschap van Groningen” (juli 2019) geen enkele plek aangegeven of geadviseerd waar zonneparken zouden kunnen.
- b. Maar zelfs als er een landschapsarchitect iets dergelijk zou adviseren, is het de politieke verantwoordelijkheid van de wethouder om de adviezen op hun waarde te schatten.

Aan de aanwijzing van de locaties voor zonneparken in het landelijk gebied van Haren ligt geen zorgvuldige afweging ten grondslag van de landschappelijke, cultuurhistorische en natuur waarden.

Conclusie: de politieke verantwoordelijkheid voor de onzorgvuldige belangen afweging van onder meer de landschappelijke waarden kan niet ontlopen worden door te wijzen op ‘anderen’.

11. Het draagvlak voor het beleidskader ontbreekt:

Het beleidskader is opgesteld zonder brede participatie van de bevolking en de bewonersorganisaties. In het beleidskader komt het woord participatie 44 maal voor. Maar de bewoners hebben niets van die participatie gemerkt, laat staan dat er een ‘interactief proces met alle betrokkenen’ is geweest, zoals beloofd in het raadsbesluit van september 2019 (zie ook punt 4).

Conclusie: het begrip participatie is hier een loze term gebleken en er is geen draagvlak voor het beleidskader.

12. Vertrouwen in de politiek is geschonden:

Sinds het raadsbesluit van september 2019 is er veelvuldig contact geweest tussen de dorpswethouder (tevens wethouder energietransitie) en de dorpsorganisaties en de Stichting Landelijk Gebied Haren. Bij geen van de ontmoetingen heeft de wethouder iets gezegd over zonneparken. De wethouder had kunnen en moeten weten hoe controversieel het is om zonneparken in het landelijk gebied toe te staan. En helemaal als dat leidt tot de aantasting van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden. De wethouder is op de hoogte van de grote betrokkenheid van de inwoners bij het landelijk gebied en de kennis die aanwezig is over de waarden die beschermd moeten worden. De wethouder koos er voor deze betrokkenheid en kennis te negeren.

Conclusie: bewoners en hun organisatie zijn niet gehoord en worden niet serieus genomen. Dit ondergraaft het draagvlak voor de energietransitie en het vertrouwen in de politiek.

De overige argumenten waarom het beleidskader ingetrokken moet worden staan in de reactie van de verenigingen Dorpsbelangen Onnen, Dorpsbelangen Noordlaren, Plaatselijk Belang Glimmen, Burgercomité Haren en Stichting Landelijk Gebied Haren, die hier integraal als ingelast moet worden beschouwd.

Conclusies:

1. Er is onvoldoende inspanning geleverd voor zon op daken. Het beleidskader is in strijd met de zonneladder.
2. Door de stijgende opbrengst van zonnepanelen is niet nodig om 50 ha verspreid over het landschap voor kleine parken aan te wijzen.
3. De aangewezen groene vlekken in of aansluitend op het stedelijk gebied voorzien ruim in de behoefte van 50 ha kleine parken. Deze gebieden moet in een aparte categorie worden ingedeeld en hiervoor kunnen andere voorwaarden gelden.
4. Het beleidskader is in strijd met het besluit van de gemeenteraad 25-9-2019.
5. Het beleidskader is in strijd met de raadsbrief over de Omgevingsvisie 3-6-2020.
6. Een grootschalig zonnepark is de Vork is in flagrante strijd met de Bestuursovereenkomst 2018, The Next City en het Coalitieakkoord 2019-2022. Voortzetting van het bedrijf van Hoving wordt onzeker. Het landschap verrommelt als het bedrijf zou verdwijnen.
7. De betekenis van het Nationaal Park Drentsche Aa en de waarden waarvoor het park is opgericht moeten in acht worden genomen. Zonneparken passen niet in het Nationaal Park Drentsche Aa.
8. De betekenis van het 'Unesco Global Geopark de Hondsrug' en de waarden waarvoor het Geopark is opgericht scheppen verplichtingen die zich niet verdragen met zonneparken.
9. De onjuiste opmerkingen van de verantwoordelijke wethouder ondergraven het draagvlak voor de energietransitie.
10. De politieke verantwoordelijkheid voor de onzorgvuldige belangenafweging van onder meer de landschappelijke waarden kan niet ontlopen worden door te wijzen op 'anderen'.
11. Het begrip participatie is hier een loze term gebleken.
12. Bewoners en hun organisatie zijn niet gehoord en worden niet serieus genomen. Dit ondergraaft het draagvlak voor de energietransitie en het vertrouwen in de politiek.

Samenvattend:

Het beleidskader is niet zorgvuldig voorbereid en is in strijd met:

- het raadsbesluit 25-9-2019
- de raadsbrief 3-6-2020
- de Bestuursovereenkomst herindeling Groningen-Ten Boer-Haren december 2018
- The Next City
- Coalitieakkoord 2019-2022
- de Beleidsnotitie Zonne-energie in de gemeente Haren, 6 november 2017
- de afspraken en de waarden van het Nationaal Park Drentsche Aa
- de waarden waarvoor het Unesco Global Geopark is opgericht
- goede omgangsvormen met de bevolking

De nadelige gevolgen van de mogelijke realisatie van zonneparken op acht aangewezen locaties in het landelijk gebied van Haren zijn onevenredig in verhouding tot het doel om op deze locatie hooguit enkele procenten van de totale opgave voor zonne-energie in de gemeente Groningen te realiseren.

Deze beperkte opgave kan ook worden gerealiseerd door benutting van de vier aangewezen locaties in en aan de rand van de stad en door in de grote parken hoogwaardiger zonnecellen toe te passen.

Verzoek: We verzoeken u om het concept 'Beleidskader zonneparken' Hoofdstuk 3 en de passages m.b.t. de Vork in te trekken wegens onzorgvuldige voorbereiding en belangenafweging (3.2 van de Awb)

Met vriendelijke groet,
Familie Wittenberg

Padlandsweg 1
9755TH Onnen
06 29176236

Verstuurd via:

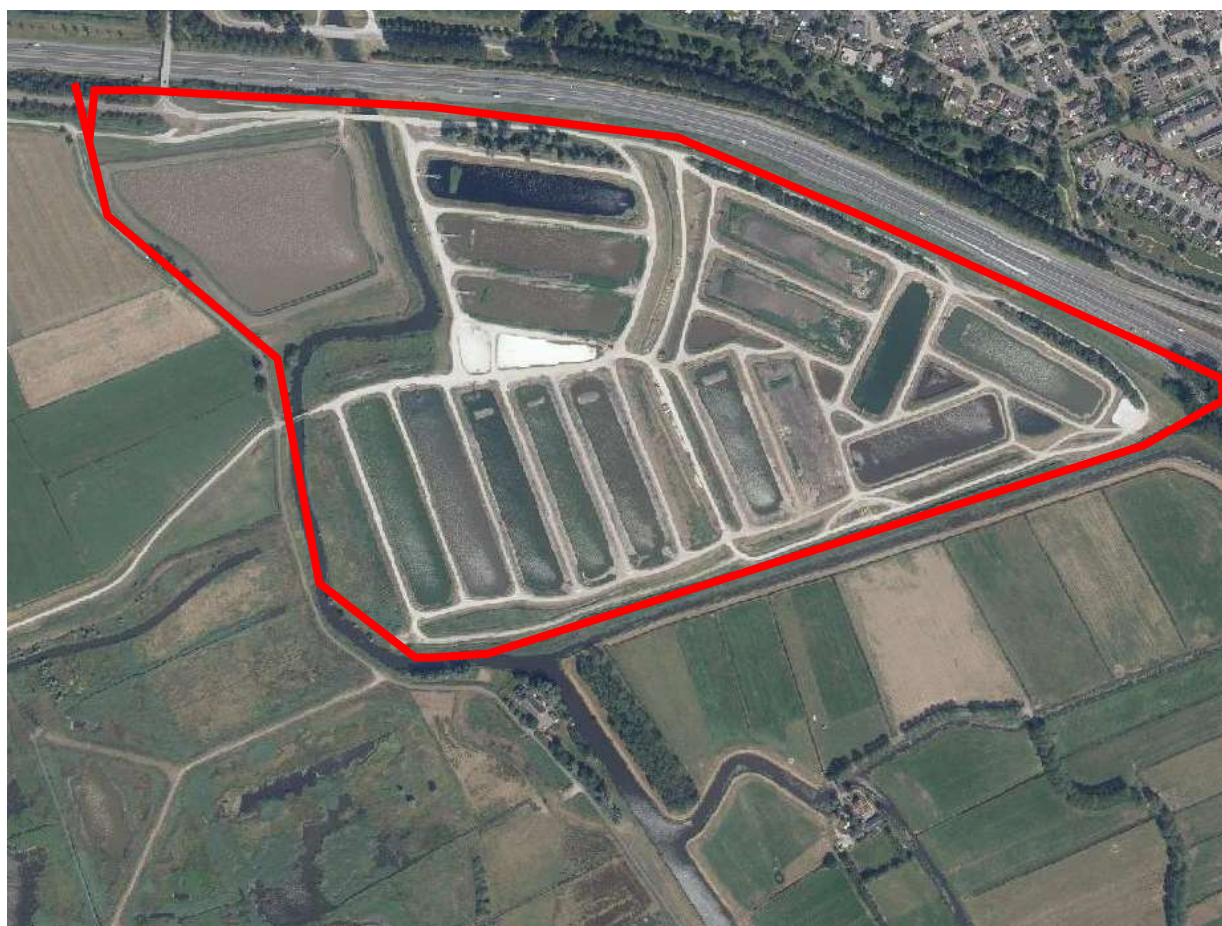
burgemeester@groningen.nl
christien.bronda@groningen.nl
philip.broeksma@groningen.nl
roeland.van.der.schaaf@groningen.nl
paul.de.rook@groningen.nl
inge.jongman@groningen.nl

met cc aan:

raad@groningen.nl
info@landelijkgebiedharen.nl
manon.hoiting@groningen.nl
corien.koetsier@groningen.nl

Bijlage: 'Kleine' zonneparken in of aansluitend op het stedelijk gebied van Groningen

Vloevelden ten zuiden A7: 40 ha

Omgeving Noordzeeweg 33ha

Stainkoeln 9 ha

Zernike 15 ha (los van de al vergunde vuilstort)

